

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงานกวาดถนนเป็นการศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานกวาดถนน เขตพญาไท ควบคู่การสัมภาษณ์พนักงานกวาดถนนจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามนิยามและแนวความคิดในการวัดขวัญ รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญ ที่นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้ศึกษาวิจัยมาแล้ว ในการศึกษครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์พนักงานกวาดถนนที่มีฐานะเป็นลูกจ้างประจำ และปฏิบัติงานกวาดถนนจริง ๆ ซึ่งมีจำนวน 134 คน คนงานเหล่านี้จะปฏิบัติงานกวาดถนนตามจุดปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยทำการกวาดถนน ทางเท้า รวมทั้งการชูฝุ่นละออง และควยเหตุที่จำนวนคนงานกวาดถนนไม่มากจนเกินไปนัก และเพื่อหวังผลในการวิจัยอย่างเต็มที่ ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาสัมภาษณ์ จากคนงานทั้งหมดจำนวน 134 คนดังกล่าว

การเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติราชการ ลักษณะการปฏิบัติงาน วิธีการปฏิบัติงาน รวมทั้งศึกษาจากกรุงเทพมหานครจากเบาะอันเกี่ยวข้องกับงานกวาดถนน นอกจากนั้นแล้วผู้ศึกษายังได้ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ในการรวมกลุ่มพฤติกรรมที่แสดงต่อเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนรับปัญหา ข้อมูลที่ใคร่รวบรวมนักเพื่อประกอบการวางแผนสอบถามและการวิเคราะห์วิจัยในตอนต่อไป

2. การเก็บข้อมูลควบคู่การสัมภาษณ์พนักงานกวาดถนน โดยตรงควบคู่การสัมภาษณ์จากแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น ควบคู่กันดังนี้

ก. อธิบายแบบสอบถามให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ช่วยสัมภาษณ์เข้าใจ

ข. คำเนิการทดสอบแบบสอบถามควบคู่การทำกร สัมภาษณ์พนักงานกวาดถนน ของเขตบางเขนจำนวน 12 คน ซึ่งเป็นเขตที่อยู่ใกล้เคียงกับเขตพญาไท คนงานบางส่วนขอเขตบางเขนได้รับโอนมาจากเขตพญาไท ในการทดสอบนี้เพื่อตรวจสอบแบบสอบถามว่าผู้ตอบมีความเข้าใจหรือไม่เพียงใด มีปัญหาเกี่ยวกับแบบสอบถามหรือไม่ โดยเริ่มดำเนินการเมื่อปลายเดือน เมษายน 2519 ปัญหาที่ผู้ตอบไม่เข้าใจแบบสอบถามที่พอ ต้องมีการอธิบายแบบสอบถามนี้ใหม่

ค. แก้ไขแบบสอบถามใหม่ ให้มีข้อ ความกระชับและอ่านเข้าใจง่ายขึ้น

ง. คำเนิการ สัมภาษณ์พนักงานกวาดถนน เขตพญาไท ด้วยการขอความร่วมมือ จากหัวหน้างานรักษาความสะอาด เขตพญาไทในการนัดแนะให้พนักงานเข้ามาให้สัมภาษณ์ ในหน่วยงานวันละ 2 คน ทั้งนี้ช่วยผู้สัมภาษณ์ 5 คน ในการนี้ได้เริ่มสัมภาษณ์เมื่อเดือน พฤษภาคม 2519 รวมจำนวนวันทำการสัมภาษณ์แล้วเสร็จ 6 วัน นอกจากนี้ยังมีอีก 1 วันซึ่งเป็นวันที่โดนัด เนาะให้พนักงานที่ยังคงสัมภาษณ์มาทำการ สัมภาษณ์ต่อไป

แบบสอบถามที่ใช้ในการ สัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับภูมิหลังของพนักงานกวาดถนน อันได้แก่ อายุ ของ คนงาน ระยะเวลาที่ไปปฏิบัติงาน สถานภาพการสมรส ภูมิดำเนาเดิม รวมเป็นคำถามตอนนี้ 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่วัดขวัญและกำหนดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญ ประกอบด้วย คำถามประเภทสอคคสองและประเภทปฏิเสธ รวมคำถามทั้งหมด 40 ข้อ

การ วัดขวัญและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน

ในการ วัดขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงานกวาดถนนได้กำหนดตัวชี้บอก (Indicators) อันเป็นเครื่องมือวัดขวัญ ดังนี้

1. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน
2. ความรู้สึกรับผิดชอบ
3. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ
4. ความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงาน
5. ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของงาน

ตัวชี้บอกแต่ละตัวได้นำไปตั้งคำถาม ซึ่งมีคำถามประเภทสอคคสอง และคำถามประเภท ปฏิเสธ รวมเป็นคำถามที่วัดสภาพขวัญ ทั้งหมด 22 ข้อ การให้คะแนนในคำตอบแต่ละข้อได้ใช้ หลักของ Likert Scales โดยพิจารณาแนวตอบดังนี้ คือ ถ้าเป็นคำถามประเภทสอคคสองก็ ให้คะแนน 5,4,3,2, และ 1 สำหรับคำตอบที่เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วยไม่มีความเห็น

ไม่เห็นควย และไม่เห็นควยอย่างมาก ตามลำดับ ถ้าเป็นคำถามประเภทปฏิเสธ จะให้คะแนน 5,4,3,2 และ 1 สำหรับคำตอบที่ไม่เห็นควยอย่างมาก ไม่เห็นควย ไม่มีความเห็น เห็นควย และเห็นควยอย่างมาก ตามลำดับแล้วจึงทำการหาค่าเฉลี่ยโดยเฉลี่ย (Mean)

เกณฑ์ในการพิจารณาระดับขวัญของคณงานกว่าคณน มีดังนี้		
คะแนนเฉลี่ย	1.0 - 1.7	ระดับขวัญต่ำมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.8 - 2.5	ระดับขวัญต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	2.6 - 3.4	ระดับขวัญปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.5 - 4.2	ระดับขวัญสูง
คะแนนเฉลี่ย	4.3 - 5.0	ระดับขวัญสูงมาก

สำหรับการแจกแจงความถี่ลงในตารางเพื่อการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์นั้น จะถือคะแนนเฉลี่ย 3.0 เป็นเกณฑ์แบ่งระดับสูงต่ำ กล่าวคือ คะแนนเฉลี่ยของคณงานกว่าคณนคนใดตั้งแต่ 3.0 ลงไปจะจัดในกลุ่มผู้มีขวัญต่ำ ส่วนที่สูงกว่า 3.0 จะถือว่ามีขวัญสูง

ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญนั้นได้กำหนดตัวชวบอดดังนี้

1. ความเพียงพอของรายได้
2. ความยุติธรรมในหน่วยงาน
3. ความเหมาะสมของปริมาณงาน
4. ความสัมพันธ์กับผู้นับงกับบัญชา
5. ความเป็นมิตรและการช่วยเหลือของเพื่อนร่วมงาน

ปัจจัยดังกล่าวนำไปตั้งคำถามควยวิธีการเดียวกับการวัดขวัญ มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 18 ข้อ ในการให้คะแนนนั้นก็ใช้หลักการทำนองเดียวกับการให้คะแนนขวัญ กล่าวคือสำหรับประเภทคำถามประเภทสอดคล้องให้คะแนน 5,4,3,2 และ 1 สำหรับคำตอบที่เห็นควยอย่างมาก เห็นควย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นควย และไม่เห็นควยอย่างมาก ส่วนคำถามประเภทปฏิเสธก็ให้คะแนน 5,4,3,2 และ 1 สำหรับคำตอบที่ไม่เห็นควยอย่างมาก ไม่เห็นควย ไม่มีความเห็น เห็นควย

และเห็นด้วยอย่างมาก ตามลำดับ แล้วจึงหาคะแนนเฉลี่ย (mean) ของแต่ละปัจจัย เพื่อให้
 ใ้ค่าของปัจจัยเหล่านั้น ว่ามีค่าอยู่ในระดับใด โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.0 - 1.7	ปัจจัยมีค่าต่ำมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.8 - 2.5	ปัจจัยมีค่าต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	2.6 - 3.4	ปัจจัยมีค่าปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.5 - 4.2	ปัจจัยมีค่าสูง
คะแนนเฉลี่ย	4.3 - 5.0	ปัจจัยมีค่าสูงมาก

ในการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญนั้น กำหนดให้ขวัญเป็น
 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญเป็นตัวแปรอิสระ
 (Independent Variable) ในการนี้ได้ใช้สถิติประกอบการวิเคราะห์ห้ปัจจัยเพื่อความถูกต้อง
 ยิ่งขึ้น

การแจกแจงความถี่ลงในตารางเพื่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์นั้นจะถือคะแนนเฉลี่ย
 3.0 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับความสูงต่ำของค่าปัจจัย ทั้งนี้ให้คะแนนเฉลี่ย 3.0 ลงไป เป็น
 ค่าต่ำส่วนคะแนนที่สูงกว่า 3.0 ขึ้นไปจะถือว่าปัจจัยมีค่าสูง

อนึ่ง ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่กล่าวแล้วนั้น
 อาจมีตัวแปรอื่น ๆแทรกซ้อนหรือมีความสัมพันธ์ร่วมอยู่ด้วย ผู้วิจัยจึงได้ทำการควบคุมตัวแปร
 เหล่านั้นเพื่อตรวจสอบดูว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระหรือตัวแปร
 ที่ควบคุมนั้น หรือในทั้ง ๒ กรณี ตัวแปรควบคุม (Control Variable) ดังกล่าวประกอบด้วย

1. อายุ
2. สถานภาพการสมรส
3. ระยะเวลาที่ไปปฏิบัติงาน
4. ภูมิลำเนาเดิม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแจกแจงความถี่เพื่อการวิเคราะห์ สภาพขั้วและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขั้ว ผู้วิจัยใช้วิธีแจกขั้วด้วยมือแล้วเสนอรายการข้อมูลในแบบตาราง

สำหรับข้อความที่เป็นแบบขั้วขั้วและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขั้ว ที่เรียบเรียงขึ้น ๒ ประเภท คือประเภทสอดคล้อง หมายถึงผู้ตอบจะต้องตอบรับหรือเห็นด้วยจึงจะนับว่าเป็นผู้มีขั้วสูง ส่วนประเภทที่ ๒ ประเภทปฏิเสธ ซึ่งเป็นข้อความที่ผู้ตอบจะต้องตอบปฏิเสธหรือไม่เห็นด้วย จึงจะนับว่าเป็นผู้มีขั้วในการปฏิบัติงานสูง การที่ผู้วิจัยให้ข้อความทั้ง ๒ ประเภท ดังกล่าวก็เพื่อเป็นการป้องกันคำตอบ โดยการเคาะหรือการตอบแบบขอไปที

การวิเคราะห์สภาพขั้วและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขั้วด้วยการใช้คะแนนที่คะแนนที่ตัวแปรที่กำหนดเป็นตัวชี้บอกแล้วนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยเพื่อจัดระดับและแจกแจงลงในตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์และคำนวณค่าทางสถิติด้วย Coefficient Gamma²⁶ สาเหตุที่เลือกวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยวิธีนี้เนื่องจากข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลแบบ Ordinal Scales โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$G = \frac{f_a - f_i}{f_a + f_i}$$

$$G = \text{Coefficient of Association}$$

$$f_a = \text{frequency of agreement}$$

$$f_i = \text{frequency of inversion}$$

²⁶Linton C. Freeman, Elementary Applied Statistic (John Wiley & Sons, Inc., 1956), pp. 79 - 88.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แยกพิจารณาเป็น 6 บทดังนี้

บทที่ 1 บทนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวกับเหตุจูงใจที่ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวัตถุประสงค์ของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 ประมวลข้อปัญหาของการวิจัยประกอบด้วยปัญหาด้านการวิจัย การกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสมมุติฐานของการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย การเก็บข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถาม การวัดขวัญและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและเหตุผล

บทที่ 4 ลักษณะทั่วไปของงานภาควิชาและคุณลักษณะของคณาจารย์

บทที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูล

บทที่ 6 บทสรุป ข้อเสนอแนะ และประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย